

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Хабібулліна Вадима Монеv'яровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 2, окремих приписів частини першої статті 5, пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу адміністративного судочинства України

Київ
20 січня 2025 року
№ 15-3(II)/2025

Справа № 3-204/2024(412/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Різник Сергій Васильович (доповідач),

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Хабібулліна Вадима Монеv'яровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 2, окремих приписів частини першої статті 5, пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Хабібуллін В.М. як суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/412 від 28 листопада 2024 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України

(є неконституційними), частину першу статті 2, окремі приписи частини першої статті 5, пункт 1 частини першої статті 238 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною першою статті 2 Кодексу „завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень“.

Окремими приписами частини першої статті 5 Кодексу визначено, що „кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом <...> визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень“ (пункт 2).

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу суд закриває провадження у справі, „якщо справу не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства“.

Хабібуллін В.М. вважає, що оспорювані приписи Кодексу не відповідають статті 8, частині першій статті 55 Конституції України „в частині, що унеможлиблює оскарження рішення Вищої ради правосуддя щодо порушення суддею несумісності, ухваленого за результатом розгляду такого звернення“.

Обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності частини першої статті 2, окремих приписів частини першої статті 5, пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу, Хабібуллін В.М. посилається на приписи Конституції України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Міжнародного пакта про громадянські і політичні права 1966 року, Кодексу, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

2.1. Хабібуллін В.М. подав до Вищої ради правосуддя скаргу про порушення суддею Закарпатського окружного адміністративного суду вимог щодо несумісності, за результатами розгляду якої Вища рада правосуддя ухвалила рішення від 28 березня 2024 року, яким визнала відсутність порушення вимог щодо несумісності суддею Закарпатського окружного адміністративного суду. Не погоджуючись із цим рішенням Вищої ради правосуддя, Хабібуллін В.М. оскаржив його до Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду як суду першої інстанції.

2.2. Під час розгляду адміністративного позову Хабібулліна В.М. представник Вищої ради правосуддя звернувся до Верховного Суду з клопотанням про закриття провадження у справі. Керуючись, зокрема, частиною першою статті 2, окремими приписами частини першої статті 5, пунктом 1 частини першої статті 238 Кодексу, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 26 червня 2024 року закриття провадження у справі. Хабібуллін В.М. оскаржив зазначене судове рішення в апеляційному порядку.

Велика Палата Верховного Суду постановою від 5 вересня 2024 року ухвалу Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 26 червня 2024 року залишила без зміни, а апеляційну скаргу Хабібулліна В.М. – без задоволення, мотивуючи, окрім іншого, тим, що „оскаржуване рішення Вищої ради правосуддя не адресоване Хабібулліну В.М., воно не породжує, не змінює і не припиняє його прав чи обов’язків у сфері публічно-правових відносин, справа не підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства“.

Зазначена постанова є остаточним судовим рішенням у справі Хабібুলліна В.М.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.2. Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує гарантоване Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020].

Хабібуллін В.М. твердить, що „декларативний характер частини першої статті 2 Кодексу в поєднанні з іншими його приписами, зокрема, з пунктом 1 частини першої статті 238 Кодексу, унеможливорює судовий розгляд рішень Вищої ради правосуддя щодо несумісності“, „відсутність чіткої процесуальної можливості оскарження таких рішень порушує частину першу статті 55

Конституції України, яка гарантує, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом та гарантує кожному право на судовий захист“.

Водночас суд першої інстанції, з висновком якого погодився суд апеляційної інстанції, закриваючи провадження у справі, зауважив, що „спірне рішення Вищої Ради правосуддя не породжує, не змінює і не припиняє прав чи обов’язків позивача у сфері публічно-правових відносин <...>. Воно породжує права й обов’язки тільки для судді <...> суб’єкта, якому воно адресоване“. Тобто суд, закриваючи провадження у справі, мотивував це не тим, що оспорюване рішення Вищої ради правосуддя не підлягає оскарженню до суду (як вважає суб’єкт права на конституційну скаргу), а тим, що воно не породжує, не змінює і не припиняє його прав чи обов’язків.

3.3. Отже, Хабібуллін В.М. не довів, як саме оспорювані приписи Кодексу, застосовані в остаточному судовому рішенні у його справі, порушили його право на судовий захист, гарантоване частиною першою статті 55 Конституції України. Крім того, він не обґрунтував тверджень щодо невідповідності Конституції України частини першої статті 2, окремих приписів частини першої статті 5, пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Хабібুলліна Вадима Монеv'яровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 2, окремих приписів частини першої статті 5, пункту 1 частини першої статті 238 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**